

Передплата

«РУСЛАНА» виходить в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми отч і дучу ми кареш: а не возьмем милости і віри не возьмем, бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорушцини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся дитше напопередне застережене. — Реклямації неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

ЦІСАРСКИЙ ДЕНЬ.

У Львові 18. серпня 1906.

(+) Сегодня в цілій Австрійско-угорській монархії припадає рокове свято, уродини нашого Цісаря і Короля Франц Йосифа I. Хоч як різні народністю, мовою, обрядом і ісповіданем населенці нашої монархії, заносять всі сегодня в церквах і святинях молитви до Всевишнього, щоби продовжив життя і додав нових сил і кріпости духа до дальших трудів. Тому, котрий довершив уже сімдесят шість літ і пятьдесят осьмий рік володіє серед вельми трудних обставин просторою державою.

Посеред так ріжнородного народністю, мовою і вірою населеня держави виринають чималі суперечности і доводять нераз до завзятої і горячої боротьби, бо самолюбство могутійших не хоче звичайно знати про домаганя слабших а часто не зважає і на потреби і добро ширшої цілости монархії.

Трудне вельми в таких обставинах становище Монарха, котрому повірений скиптр над усіма народами. Одначе віковий досвід і незвичайна великодушність, терпеливість та виrozumість нашого Монарха помагали йому все вирівнати всякі суперечности і зеднала йому славу справді

конституційного володаря, що все високо цінить волю народів.

З почину Наймилостивішого Цісаря і рішучої его волі мають бути закондатні тіла в обох державах оперті на загальнім праві виборчим, а се новий

ченої йому основними законами державними рівноправности.

В хвилі отже, коли на цілім просторі Австрійско-угорської монархії вносять ся в храмах горячі молитви до Царя свѣтів, коли всі народи шлють своєму улюбленому Монарсі найщирійші бажаня всякого блага, коли також і руский нарід непохитний у своїй вірности і преданности для свого Монарха і цілого его Достойного Дому зливає свої чувства в тім всепароднім хорі, висловлюємо і ми горяче бажане: Наш Наймилостивіший Цісар і Король Франц Йосиф I. найживіє і володіє многі і благі літа!

Вісти з Росії.

З Кронштату доносять, що вже видано засуд в справі першої групи обвинених за бунт в Кроншаті. До сеї групи належало 200 осіб межі ними 5 цивільних. Всіх двіста засуджено на кару смерти через розстріляне. Оборонців підсудні не мали, розправа відбула ся сумарично, відразу против всім обвиненим, з виключенем всякої явности. Вирок правдоподібно виконають як найскорше, бо відкликане від него і уласкавлене є виключене. Екзекуція засуджених, задля оминаня заворушень між війском, відбуде ся тайно. — В Петер-

доказ, що Монарх наш бажав правити державою спільно з заступниками найширших верств народних.

Се дасть і рускому народови спримогу виявити на тих широким основах свої змаганя і дійти лекше до забору-

За фатомом..

(Шисьмо гал. руских артистів до редакції американської «Свободи».)

(Конець).

Гнила сфера руского галицкого театру має занадто остре асимілююче свойство. Самий дужий і самостійний молодий елемент, пробувши рік серед сеї гнилі, чудово асимілюють ся, заживають ся з ніг до голови і вже «з гордим оком і неситим сердцем» дивить ся на такого, котрим був рік тому назад сам.

Отже не трудно вийти в положене тих молодих елементів театру, котрі ще не поспіли ассимілювати ся. Вони всіма

силами хочуть зломати сей хинський мур, вони хочуть влити в середину театральної мертвеччини струю свіжого воздуха, але се настільки міцна упертість сеї прокази, що замість бачити благії результати своєї діяльности, молодь театральна спочуває себе саму близькою до зарази.

Ще трохи часу і вони впадуть в непосильній борбі; впадуть і засмокче їх болото, як вже засмоктало неодного.

Годі нам тратити силу на боротьбу з привидами того свѣта! Годі нам ловити власну тїнь і плакати слізмами безсилля, коли тїнь тим скорійше втікає від нас, чим скорійше ми біжимо за нею... Проказа не вилічує ся... Ми хочемо покласти всі свої сили на ту роботу, в котрій

нам відмовляє старий театр. Ми маємо перед собою певний зразок, який не повинен бути театр, а яким він повинен бути. Сего нам допоможе досягнути невисипуча праця і щире бажане свѣтої істини.

Отже де нам працювати!? Де нам розсѣвати пупянок, з котрого моглаб розвивати ся пишна цвѣтка?!

Кохані земляки! Американські Русини! Надіємо ся, що слова наші найдуть відгук в ваших серцях. Ми богаті надіями, ми богаті бажаням працювати, але материяльно — ми голі.

Бажаєте стати на пригоді рускої штуки, руского театру, дайте нам тільки материяльну можливість прибути до Вас,

бурзі 1. полк козаків донських і один полк кубанських козаків, спроваджених там з Полтави, відказались від справовання поліційної служби. Всякі представлення старших не помогли нічо. Оба полки інтерновано в кошарах. Власти починили як найострійші зарядження з обави, щоби бунт не переніс ся на інші відділи війск.

Однак загально чує себе російське правительство вже певнійшим. З урядових жерел перехвалюють ся, що послідні домові ревізії в Москві видали поважний результат. Викрито на велику скалю уряджену фабрику бомб, найдено великі припаси динаміту і цілу збройню. Між паперами найдено докладний опис назв усіх терористичних організації і документи, доказуючі істнованя «Військового союзу», широко розложеної революційної організації в армії. Богато офіцірів арештовано. Революційного духа старають ся викоринити і запугати всіма способами. Головна прасова управа повідомила редакції опозиційних часописий, що під загроженем безпроводного замкненя їх видавництв не вільно їм атакувати двора ані армії, ані посуджувати правительство о яку небудь участь в погромах. Богато дневників і замкнено, а в реакційнім роботі допомагає правительству часто і суспільности. В Петербурзі вертають часи терору. Утворив ся такий реакційний комітет, що ставить собі метою знищеня демократичного і революційного руху. В тисячах примірників кружать відозви, в котрих заповідає ся смерть найвизначнійших провідників робітничого руху. Спокійнійші утікають в паніці за границю. Серед них є багато бувших членів думи, котрі враз з родинами одержали присуд смерти.

Вправді не бракує і ріжних маніфестів та відозв скрайних, революційних партій, між якими найповажнійше місце займає маніфест до російського народа виданий «групою праці» в б. думі, соціялістичними послами і комітетами многих революційних союзів. Маніфест жадає скликаня конституанти, вибраної на основах загального, безпосередного і тайного виборчого права, і звиває всіх до борби проти правительства та до генерального страйку. Однак справдішнього значіння набрали тільки ухвали союзу «мирного абнавленія». Іменно в Москві відбуло ся се дуже важне зібранє новіт-

ної партії «мирного абнавленія». Міркували про земельні питання і тактику партії. Ухвалено провадити широку агітацію, зеднати коло себе всі умірковані, прогресивні партії, видавати в Петербурзі велику політичну газету. В газеті писати муть кн. 6. Трубецький, Ю. Скалон, Я. Стахович, Д. Шипов.

До починів сеї організації хоче назвати правительство свої реформи. «На найближнім засіданю петергофских партій — доносить в тім згляді Век XX. з урядових сфер — буде піднесена kwestія передовсім дотично думи. Необхідним є, говорять, щоби в думі була більшість, а принайменше знатне число правительственних кандидатів, якими будуть люди умірковані, як Гогович і Стахович, які остають в приязних зносинах з кн. Б. А. Васильчиковим. Сі круги постановили не цофати ся перед нічим, щоби тільки осягнути побіду при виборах. В сій цілі їх змаганем буде утворенє тайних комітетів, яких завданем буде слідити настрій виборців, агітувати в користь деяких кандидатів, або також, як тенер принято називати се устроювати «балачки». Відтак хотяй виборчого права на разі не можна змінити, однакож о скільки «круги» завважають, що сей або инший спосіб переводженя виборів дає перевагу «лівим», то відповідно змінять тую процедуру. Сі круги вже до сего степеня позбули ся гадки про заведене загального права голосованя, що не були би противні сему, колиб дещо обкροїти теперішню ординацію. Признають они, що зі сторони правительства було великою похибкою дотеперішне пасивне поведене правительства підчас виборів в ері гр. Віттого. Тож тепер вчинить оно всьо, щоби запобічи побіді кандидатів лівиці.

Дуже виразною є алюзія Век-у XX. до спілки «мирного обновленія» під назвою «круги». Проект ограниченя загального права голосованя набирає вже реального форми, бо ось доносять, що правительство хоче завести курияльну систему з поділом на три курії.

Ватикан а Франція.

У французській прасі появили ся голоси про вражінє, яке викликала папська енцикліка між французскою суспільностию. Переважно висловлюють дневники твер-

дженє, що папа не мав наміру викликати дефінітивного зірваня з французским правительством, а тільки настрашити его і наклонити до пертракцій. Натомість телеграфічно доносять, що міністер віроісповідань Брианд висказав ся в розмові з політичними приятелями, що еще передвчасно було би починати щонебудь, доки не пізнасть ся поглядів папи. Енцикліка є така неясна, що в ній можна вичитати однако заказ, як і толерованє віроісповідних стоваришень. Не є правдою, номов би французске правительство було готове до розпочатя переговорів з папою в предметі зміни закона про розділ держави і церкви. Закон буде примінений строго в своїм теперішнім виді. Правительство передвиділо опір против него і зарядило всьо, що належить; в сім посліднім напрямі міністер не хотів висказати ся яснійше, а тільки замітив, що деякі з сих зарядженє будуть для богатых спорою несподіванкою.

З Парижа телеграфують, що там нині вертають всі міністри з урльонів, щоби застановити ся над предложенями, які мають поставити на найближшій міністерській нараді з причини папскої енцикліки. Президент Фалієр, який в часі ухваленя сепарацийного закона був президентом сенату, уходив і уходить за прихильника переведеня закона без зміни. Сумнівим є, щоби на раді поставлено предложенє в справі переговорів. Правдоподібно тільки міністер просьвіти і віроісповідань Бриано одержить повновласть до приготования перед скликанем палати депутатів інструкції на випадок, колиб перед 12. грудня не наступило добровільне відданє церковних дібр.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В неділю: руско-кат. Преобр. Госп.; римо-кат. Беніґні. — В понеділок: руско-кат. Дометія, Пул.; римо-кат. Стефана кор. — Вівторник: руско-кат. Еміліяна, Леонтия; римо-кат. Йсавни Фрем.

— **Нині яко в день уродин цісарских** відбули ся богослуженя у всіх катедральних храмах у Львові, В катедр. церкві св. Юра відслужив літургію ВПр. о. Митрат і Офіціал А. Білецький при участі крилошан оо. Туркевича, Чапельского, Пакижа і Крижановского. На богослуженє явили ся заступники властей війскових, світских і автономічних. О 4-ій год. пополудни відбув ся у намісника галевий обід, на котрий з Русинів прибули членя виділу кр. Глиджук, заступник директора кр. Банку др. Федак і правит. радник посол Барвіньський.

— **Карамболь на львівским головнім двірці.** Поїзд ч. 315, який вийшов вчєра о год. 3 мін. 30 в напрямі до Чернівців, наїхав на резервову машану, яка при пересуваню вагонів переїздила через черновецький шлях. З причини, що обі машини ішли в однім напрямі, карамболь скінчив ся на розбитю тендера резервоної машини і одного тягарового вагона. З подорожних около 50 осіб зголосило ся з легкими контузіями і скаліченнями, однак по омотреню всі могли вже слідуючим поїздом пустити ся в дальшу подорож. Сильнійші контузії одержали кондуктор Роґовський і дідич Вибрановський, вісімдесять літний старець.

— **Наука в красній ткацкій школі в Горлицях** розпочне ся дня 1. вересня с. р. Наука трєває два а зглядно три роки і є безплатною. Ученик, котрий набере тільки вправи, що зуміє виробляти ткацкі товари на продаж, одержить відповідне винагородженє. Крім того ученики убогі а пильні можуть дістати 6 до 10 К мі-

а решта, та нами!... і як що ми тоді не справшнимо ваших і наших надій — судіть нас судом «Лінча»!

Молоді актори руско-народного театру у Львові. На разі на провінцій.

Повисшої відозви не можемо полишити без заміток — додає від себе редакция «Свободи». Панове молоді артисти очевидно не знають, хто є ся Американська Русь, до котрої они апелюють. Они не знають, що Американська Русь стоїть що найменше десятками літ позаду Руси галицкої, що она малочисельна розпоршена по великанських просторах, більших як ціла Европа. Так як тепер річи стоять руский театр в Америці неможливий. Не мають тут свого театру Поляки, що в 5 раз від нас численнійші, не ма-

ють его Словаки, а Німці, Французи і другі мають їх дуже мало і лише там, де живуть збитою масою. Материяльна можливість переїхати через море ще не вистарчає, щоби здійснити бажанє молодих акторів. Така можливість не булаб може і сотою частею видатків потрібних до зреалізованя такої мрії, яка конець кінцем навіть зреалізована таки не моглаб довго істнувати, але мусілаб упасти. Тому на жаль американські Русини муть на разі зрезигнувати з приємности мати тут свій власний театр, о молодим акторам останєсь хиба засновати свою власну театральну дружину в Галичині, де она далеко скорше може числити на успіхи, як тут в Америці. — Ред.

